

Ko sikspārņi dara ziemā?

Ziemas laiku, kad barība - lidojoši kukaiņi - nav pieejama, sikspārņi pavada ziemas guļā kā eži un susuri.

Latvijā par ziemas mītnēm, kur gaisa temperatūra ir no 0°C līdz +8°C, kalpo alas, pagrabi, cietokšņi, arī spraugas zem tiltiem un akas.

Vismaz 6 sugu sikspārņi ziemo virszemes mītnēs, tāpēc rudens sākumā ir spiesti veikt tālus pārlidojumus no Latvijas uz Centrāl-, Rietum- un Dienvideiropu, kur klimats ir piemērots ziemošanai spraugās ēku ārsienās, malkas grēdās un koku dobumos.

Latvijā gredzenoti Natūza sikspārņi ir atrasti ziemošanai piemērotos reģionos 700 līdz 1905 km attālumā no gredzenošanas vietas.

Vai sikspārņi ir bīstami cilvēkam?

Noķerts sikspārnis aizsargājoties var mēģināt kost. Lielāku izmēru sugu sikspārņi var pārkost cilvēka ādu.

Lai izvairītos no trakumsērgas, ar ko ļoti retos gadījumos saslimst arī sikspārņi, tos nav ieteicams ņemt rokās bez cimdiem.

Citas sikspārņu slimības vai parazīti cilvēkam nav bīstami.

Vai sikspārņus ir jāaizsargā?

Līdzīgi kā citviet Eiropā, visas Latvijā sastopamās sikspārņu sugas ir aizsargājamas.

Ar likumu ir aizliegta sikspārņu ķeršana, nogalināšana, apzināta traucēšana vasaras un ziemas mītnēs.

2003.gadā Gaujas NP administrācija izvēlējās sikspārni par savu simbolu. Līdz ar to ir uzsākti vairāki projekti sikspārņu aizsardzības un sabiedrības izglītošanas veicināšanai.

Aicinām Jūs ziņot par sikspārņu novērojumiem un aizsargāt tos!

Gaujas NP administrācija:

tel.: +371 67974006,

e-pasts: gnp@gnp.gov.lv

Plāšāka informācija par sikspārņiem:

Gunārs Pētersons

tel: +371 29439097,

e-pasts:gunars@cs.llu.lv

Viesturs Vintulis

tel: +371 26535782,

e-pasts:viesturs.vintulis@kemeru.gov.lv

© Gaujas NP administrācija 2007(2)

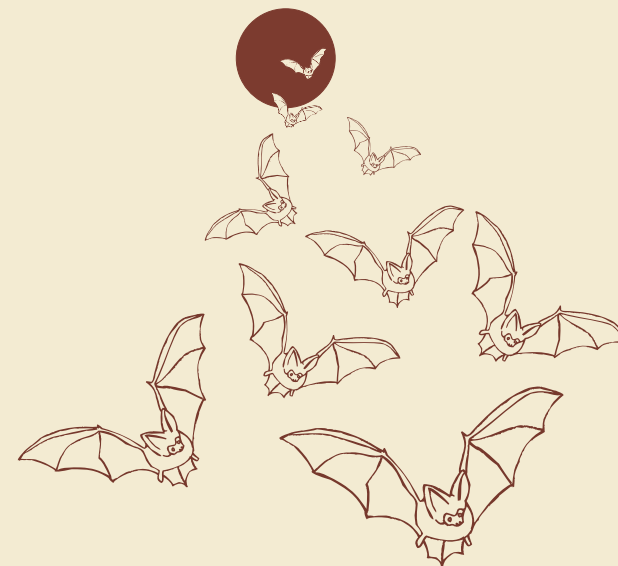
Ideja: Meldra Langenfelde

Teksts: Gunārs Pētersons

Zīmējumi: Daiga Segliņa

Buklets iespiests uz papīra, kas ražots ar cieņu pret vidi.

GAUJAS NACIONĀLAIS PARKS

Sikspārņi uz pasaules ir sastopami jau vairāk nekā 50 miljonus gadu, bet cilvēki - tikai 3 miljonus gadu.

Lai gan šobrīd jau ir atklātas aptuveni 1000 sikspārņu sugas, pētījumi par šiem dzīvniekiem joprojām turpinās...

SIKSPĀRŅI

Sikspārņi ir putni vai peles?

Patiesībā ne viens ne otrs. Atšķirībā no putniem sikspārņi tāpat kā peles ir zīdītāji, bet no visām zīdītāju sugām, savukārt, vienīgie, kas spēj ilgstoši lidot.

Cik sikspārņu sugu mīt Latvijā?

Pavisam 16 sugas, taču daļa no tām pie mums sastopamas tikai vasarā.

Lielā naktssikspārņa līdz šim vienīgais atradums Latvijā ir uzskatāms par nejaušību.

Suga	Sastopamība	
	vasarā	ziemā
Lielais naktssikspārnis	-	-
Ūdeņu naktssikspārnis	bieži	bieži
Dīķu naktssikspārnis	samērā reti	reti
Branta naktssikspārnis	reti	reti
Bārdainais naktssikspārnis	ļoti reti	ļoti reti
Naterera naktssikspārnis	reti	reti
Natūza sikspārnis	ļoti bieži	-
Pundursikspārnis	reti	-
Pigmejsikspārnis	reti	-
Mazais vakarsikspārnis	ļoti reti	-
Rūsganais vakarsikspārnis	bieži	-
Platspārņu sikspārnis	ļoti reti	nav zināms
Ziemeļu sikspārnis	ļoti bieži	ļoti bieži
Divkrāsainais sikspārnis	reti	nav zināms
Platausainais sikspārnis	ļoti reti	ļoti reti
Garausainais sikspārnis	ļoti bieži	ļoti bieži

Kur visbiežāk var sastapt sikspārņus?

Vasaras laikā sikspārņi ir tur, kur ir piemērotas barošanās vietas - ezeri, upes, dīķi, parki, meži un dārzi. Retāk tie uzturas vietās ar vienvēidīgu ainavu - plašās lauksaimniecības zemēs un mežā jaunaudzēs. Pilsētās, iestājoties krēslai, ziemēļu sikspārņi un rūsganie vakarsikspārņi labprāt barojas pie ielu laternām.

Ziemā sikspārņi visbiežāk uzturas alās un pagrabos.

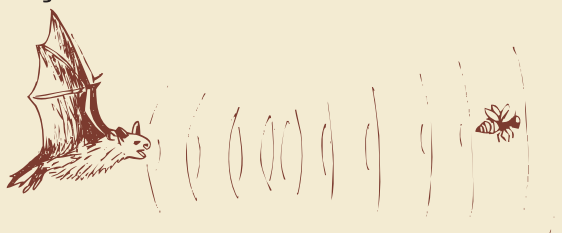

Ko ēd sikspārņi?

Visi Latvijā sastopamie sikspārņi pārtiek no kukaiņiem, kurus tie ķer lidojumā krēslas un nakts stundās. Sikspārņi orientējas vidē un savu medījumu atrod, caur muti izdodot īsus kliegzienus - ultraskaņas signālus. Tie, atduroties pret kādu objektu, atbalsojas. Tādejādi sikspārņi ar dzirdi novērtē attālumu līdz objektam, tā formu un lielumu, rod iespaidu par vidi kopumā.

Garausainie sikspārņi spēj nolasīt uz koku zariem un lapām sēdošus zirnekļus un kāpurus, bet ūdeņu naktssikspārņi ar kāju pēdām ķer virs ūdens peldošus kukaiņus.

Pie mums sastopamie sikspārņi neēd peles, dārzenus un nedzer asinis.

Kā vairojas sikspārņi?

Sikspārņi pārojas rudenī vai ziemošanas laikā, bet apaugļošanās notiek pavasarī pēc pamošanās no ziemas miega. Grūsnās mātītes aprīlī maijā veido līdz vairākus simtus lielās īpatņu grupās jeb aukļkolonijās.

Jūnijā jūlijā vienai mātītei piedzimst viens līdz divi mazuļi, kurus tā baro ar pienu. Jūlija otrajā pusē augusta sākumā mazuļi jau ir spējīgi lidot.

Dažas sikspārņu dienas mītnes vasarā

dzeņa izkalts dobums

zibens pēdas

atlupusi koka miza

zara caurums vai
zara lūzuma vieta

sala ietekmē veidojusies
plaša

Ko sikspārņi dara dienas laikā?

Sikspārņi dienā guļ dažādās virszemes mītnēs - koku dobumos, spraugās aiz mizas un ēku ārsienu apšuvuma, māju bēniņos, starp jumtu dubultklājumiem.

Krēslā tie izlido uz barošanās vietām, bet dienas mītnē atgriežas agri no rīta.